

skulde trække ud igen i flere Aar end indeværende Aar.

J. Pedersen: De faa Bemærkninger, jeg agter at gøre til denne Sag, beder jeg opfattede som staaende udelukkende for min egen Regning. Jeg agter at stemme for dette Forslag, skønt jeg ikke er blind for, at der kan gøres meget vægtige Indvendinger derimod. Paa den ene Side er det jo et meget betydeligt Offer fra Statens Side, som Forslaget kræver. Jeg er enig med den ærede sidste Taler i, at der ikke er nogen Anledning til at regne Rente og Rentens Rente, saaledes som den første ærede Taler (P. G. C. Jensen) gjorde; det plejer man jo ikke at gøre, naar der er Tale om Bidrag fra Statskassen. Dersom man vil gøre det over for de mange, og jeg kan vel sige stadig voksende Tilskud, som Staten yder baade til det ene og det andet, voksende baade i Antal og Omfang — dersom man vilde anstille den Beregning over for dem, vilde man tit komme til ganske grupvækkende Resultater. Men selv om man ikke gør det, ere de godt 30 Millioner jo dog et stort Bidrag. — Og paa den anden Side maa jeg erkende, at den Fordel, som Landbruget som saadant i Længden vil have af denne Lovs Gennemførelse, kan være tvivlsom nok. Der er jo ingen Tvivl om, at Forslagets Gennemførelse straks vil medføre en Fordel for Tiendeyderne. Det er utvivlsomt en Fordel at kunne slippe med at betale $4\frac{1}{2}$ pCt. af de $\frac{18}{25}$ af en Kapital fremfor at betale 4 pCt. af den hele Kapital. Tiendeyderne ville straks, naar dette Forslag er gennemført, og Afløsning har fundet Sted, kunne slippe med 81 Kr. af hvert 100 Kr., som de hidtil have svaret i Tiende. For de smaa Tiendeydere er det jo ikke saa meget, for de større er det mere, men det er dog altid Penge, og det vil naturligvis medføre, at Værdien af deres Ejendomme stiger; og jo nærmere man naar det Tidspunkt, da den hele Betaling hører op, des mere vil Værdistigningen vokse. Det er selvfølgelig behageligt for en Ejer, at den Ejendom, han besidder, stiger i Værdi, men om det vil være nogen Behagelighed for de Landmænd, som komme bagefter og skulle købe Ejendommen, anser jeg for et stort Spørgsmaal. Det er jo aldeles givet, at naar en Ejendom paa den Maade stiger i Værdi, maa der fremtidig betales mere for den, naar den skal købes. Og Køberne pleje jo at have ikke saa smaa Prioriteter i deres Ejen-

dom; selv om en Køber er i Stand til at betale hele den Ejendom, han køber, gør han det af Hensigtsmæssighedsgrunde ikke, han optager passende Laan deri, og den Tid vil ganske sikkert komme, da den fremtidige Landmand, som kommer i Besiddelse af en Ejendom, der nu faar en Lættelse, vil blive saaledes stillet, at han væsentlig vil komme til at betale det samme i forøgede Prioritetsbyrder, som der er sluppet i Tiendeyrder. Det kan der ikke være Tvivl om. Dette er altsaa en Foranstaltning, der kommer Nutidens Ejere, Nutidens Tiendeydere og deres nærmeste Slægtninge til gode, det kan man ikke være blind for.

Naar jeg alligevel vil stemme derfor, er det af to Grunde. Der er fremhævet i Dag, at vor Tids Landmænd betragte Tiendeyrden som en stor Uretfærdighed. At den oprindelig har været uretfærdig, synes jeg ikke godt, der kan være Tvivl om, men den opfattes fremdeles paa samme Maade. Og naar der er Tale om Gennemførelsen af de forskellige Landbolove, som vi sysle med, eller da Love, som maa siges overvejende at have Interesse for Landbruget, Skattelovene og Tiendeloven, vil de fleste vist erkende, at alle Vegne, hvor man kommer, spørger man først og fremmest efter: Hvad bliver det til med Tiendeloven? Det er det, der ligger Folk mest paa Sinde, og jeg tror ikke, det vil være muligt at faa det ind i den almindelige Bevidsthed, at det ikke er en stor Uret, der fremdeles begaas ogsaa mod Nutidens Tiendeydere, selv om de nylig have købt deres Ejendom med Tiende paa og faktisk have faaet den saa meget billigere, end den vilde have været, hvis Tienden ikke havde været. Det er den ene Grund. Jeg tror, der er en Folkestemning, man bør tage noget Hensyn til. Der har jo ogsaa alle Vegne gjort sig gældende en Bestræbelse efter at komme bort fra disse Grundbyrder, mere eller mindre at komme bort fra dem, og at det ikke lader sig gøre at afløse dem tilfredsstillende, uden at det offentlige kommer til at yde større eller mindre Bidrag dertil, synes mig, er klart.

Dernæst er der den anden Grund, som ogsaa flygtig er bleven berørt i Dag, og det er den, at Nutidens Landmænd under de i flere Henseender vanskelige Tider, hvorunder de have arbejdet, efter min Mening have maattet yde større Bidrag til Staten baade direkte og indirekte, end der strengt taget kan være retfærdigt. De have til Gengæld noget Krav paa Statens Hjælp. Naar der saa er Tale om Stør-